ՏԵՂԵԿԱՆՔ
ԳՈՐԾՈՂ ՕՐԵՆՔԻ ՓՈՓՈԽՎՈՂ ՀՈԴՎԱԾՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԸ «ՈՐՍԻ ԵՎ ՈՐՍՈՐԴԱԿԱՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ՎԱՐՄԱՆ ՄԱՍԻՆ»

Հոդված 2. Օրենքում օգտագործվող հիմնական հասկացությունները

Սույն օրենքում օգտագործվող հիմնական հասկացություններն են՝

կենսատեխնիկական միջոցառումներ՝ որսահանդակներում որսի կենդանիների կենսապայմանների բարելավմանն ու կենդանիների քանակի և տեսակային կազմի ավելացմանն ուղղված միջոցառումներ.

որս՝ ազատ պայմաններում ապրող վայրի կենդանիների հայթայթում (որսորդություն, ձկնորսություն, հավաք)՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենքով թույլատրված միջոցներով, եղանակներով, չափաքանակներով և ժամանակահատվածներով.

որսահանդակ՝ որսի կենդանիների բնակության միջավայր՝ անտառային, դաշտային, ջրածածկ տարածքներ, որոնք օգտագործվում են որպես որս իրականացնելու վայր.

որսահանդակների գնահատում՝ որսահանդակների բնավայրի (գետ, անտառ, մարգագետին և այլն) որակական ընդհանուր գնահատական, որն արտահայտում է տվյալ տարածքի որսի և որսի կենդանիների համար դրանց պիտանիության աստիճանը.

որսի անվանական թույլտվություն՝ փաստաթուղթ, որն իրավունք է տալիս որսորդին իրականացնել որս՝ որսի հատուկ թույլտվություն պահանջող կենդանիների որոշակի տեսակի համար.

որսի արգասիք՝ որսի ընթացքում հայթայթած վայրի կենդանու միս, արյուն, կաշի, մորթի, ոսկորներ, կենսագործունեության արդյունքներ, օրգաններ ու հյուսվածքներ, ինչպես նաև որսորդական հաղթանշան հանդիսացող մարմնի մասեր.

որսի թույլտվություն՝ որսահանդակներում որս իրականացնելու համար սույն օրենքով սահմանված կարգով տրված միանվագ կամ սեզոնային այցելության թույլտվություն, որտեղ նշվում են որսի վայրը, ձևը, այցելության ժամկետները, որսատեսակները և յուրաքանչյուր որսատեսակի քանակը.

որսի կենդանիներ՝ բնական ազատ պայմաններում ապրող, ինչպես նաև կիսաազատ պայմաններում պահվող վայրի կենդանիներ, որոնք օրենսդրությամբ սահմանված կարգով համարվում են որսի օբյեկտներ.

որսի կենդանիների կայուն օգտագործում՝ վայրի կենդանիների օգտագործման ձև, որը բավարարում է բնապահպանական, տնտեսական և սոցիալ-մշակութային պահանջները.

որսի կենդանիների պետական կադաստր՝ որսի կենդանիների տեսակային կազմի, քանակական և որակական բնութագրերի, վիճակի, բնապահպանական, մշակութային և տնտեսական արժեքների, աշխարհագրական և վարչատարածքային տարածվածության, ռեսուրսի և օգտագործման մասին տեղեկությունների ու փաստաթղթերի համակարգ.

որսի կենդանիների պետական հաշվառում՝ որսի կենդանիների տեսակային կազմի, թվաքանակի և նրանց տարածվածության որոշում.

որսի կենդանիների պետական մոնիթորինգ՝ որսահանդակներում և որսահանդակներից դուրս որսի կենդանիների պետական դիտանց՝ որսի

կենդանիների տեսակների, թվաքանակի, վիճակի և տարածվածության վերաբերյալ.
որսի կենդանիների ցանկ՝ լիազորված մարմնի կողմից ընդունվող փաստաթուղթ, որտեղ նշվում են տվյալ տարվա ընթացքում որսի ենթակա կենդանիների տեսակը, քանակը և որսի ժամանակահատվածը.
որսի հատուկ թույլտվություն պահանջող կենդանիների տեսակներ՝ վայրի կենդանիներ, որոնց որսն իրականացվում է խիստ սահմանափակ քանակությամբ՝ միայն անվանական թույլտվությունների հիման վրա.
որսի ռեսուրս՝ Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գոյություն ունեցող որսի կենդանիների ամբողջություն.
որսի ռեսուրսի օգտագործում՝ ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց կողմից Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված կարգով իրականացվող գործունեություն, որն ուղղված է որսի կենդանիների և նրանց արգասիքների օգտագործմանը.
որսի օբյեկտ՝ որսի կենդանիների ցանկում ընդգրկված վայրի կենդանի.
որսի օգտատեր՝ սույն օրենքով սահմանված կարգով որսորդական տնտեսություն վարելու իրավունք ստացած իրավաբանական կամ ֆիզիկական անձ.
որսորդ՝ ֆիզիկական անձ, որին սույն օրենքով սահմանված կարգով լիազորված մարմնի կողմից տրված է Հայաստանի Հանրապետության տարածքում որսորդությամբ զբաղվելու իրավունք.
որսորդական մինիմում՝ սույն օրենքի դրույթներին համապատասխան՝ որսի անվտանգության տեխնիկայի, ~~որսորդական զենքի~~ [բաղաքացիական զենքի](#) հետ վարվելու կանոնների և որսի կենդանիների կենսաբանական առանձնահատկությունների վերաբերյալ սիրողական որսի համար մշակված անհրաժեշտ գիտելիքների ամբողջություն.
որսորդական վկայական՝ որսով զբաղվելու իրավունքը հաստատող փաստաթուղթ.
որսորդական տնտեսություն՝ նպատակային առանձնացված տարածքում ստեղծված մասնագիտացված բնօգտագործող սուբյեկտ, որի գործունեության նպատակն է որսահանդակների և որսի կենդանիների կայուն օգտագործումը:
(2-րդ հոդվածը փոփ. 02.02.10 ՀՕ-5-Ն

Հոդված 19. Որս կատարելու անհրաժեշտ փաստաթղթերը

Որս կատարելու անհրաժեշտ փաստաթղթերն են՝
1) ~~որսորդական~~ [բաղաքացիական](#) զենք կրելու վկայականը.
2) կենդանիների որսի թույլտվությունը.
3) որսորդական վկայականը:

Հոդված 21. Որսի թույլատրելի ձևերը և միջոցները

Հայաստանի Հանրապետության տարածքում իրականացվում է սիրողական (անհատական և կոլեկտիվ) որս: Որսի ընթացքում կարող են օգտագործվել օրենքով սահմանված կարգով ~~որսորդական ողորկափող և ակոսավոր հրազեն, որսորդական սառը~~ [բաղաքացիական](#) զենք: Սույն օրենքով որպես թույլատրված որսամիջոցներ են համարվում որսորդական շները, որսկան թռչունները, խայծերը, խրտվիլակները, թաքստոցները և թիվ 5-ից ոչ խոշոր թակարդները:
(21-րդ հոդվածը լրաց. 04.02.10 ՀՕ-18-Ն)

Հոդված 21.1.Որսի արգելված ձևերը, միջոցները, գործիքները և սահմանափակումները

Հայաստանի Հանրապետության տարածքում արգելվում է որս իրականացնել՝
1) առանց սույն օրենքով սահմանված փաստաթղթերի առկայության.
2) որսահանդակների տարածքներից դուրս.
3) բնության հատուկ պահպանվող տարածքներում, բացառությամբ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված դեպքերի.
4) որսի կանոններով չնախատեսված որսագործիքներ օգտագործելով.
5) բնակավայրերին, հանգստի գոտիներին և ավտոմայրուղիներին մոտ տարածքներում՝ ~~որսորդական ակոսավոր~~ բաղաբացիական ակոսափող հրազենով, ոչ պակաս, քան 5000 մետր, իսկ ողորկափող հրազենով՝ 500 մետր հեռավորությունից.
6) գյուղատնտեսական նշանակության հողերում՝ մինչև բերքահավաքի ավարտը.
7) որսի թույլտվության մեջ նշված չափաքանակներից ավել վայրի կենդանիների, թույլտվությունում չնշված վայրի կենդանիների տեսակների, թույլտվությունում նշված որսի ժամկետներից դուրս.
8) Բնության պահպանության միջազգային միության ցանկում գրանցված վտանգված վայրի կենդանիների վրա, բացառությամբ օրենքով սահմանված դեպքերի.
9) աղետալի վիճակում գտնվող կամ բնական աղետներից փրկվող վայրի կենդանիների վրա.
10) վայրի կենդանիների ձվերի և ձագերի հավաքմամբ, դրանց բների ու որջերի քանդմամբ և հավաքատեղերի վնասմամբ և ոչնչացմամբ.
11) վերգետնյա, օդային (ուղղաթիռ, ինքնաթիռ, պարաշյուտ և այլն) և ջրային մեխանիկական (մոտորացված) տրանսպորտային միջոցներից վայրի կենդանիներին հետապնդելով.
12) որսի համար օրենքով չնախատեսված, օրենքով սահմանված կարգով չհաշվառված կամ ապօրինի պատրաստված զենքի, օբյեկտների պահպանության համար հատկացված հրազենի կիրառմամբ.
13) մարտական զենքի և մարտական փամփուշտների, ինքնանետերի, ինքնաձիգ հրացանների, օդամղիչ զենքի, ռազմական ակոսավոր զենքի և ազդանշանային հրթիռների գործադրմամբ.
14) աղեղների, կեռչանների, ցանցերի, օղակների, ծուղակների, որսափոսերի և թիվ 5-ից խոշոր թակարդների օգտագործմամբ.
15) պայթուցիկ և քիմիական նյութերի (բացառությամբ հոտավետ խայծերի), գազերի և էլեկտրական հոսանքի գործադրմամբ.
16) գիշերային ժամերին լուսարձակների կամ լուսային այլ հզոր սարքավորումների (աղբյուրների) կիրառմամբ.
17) բուսական ծածկի այրմամբ կամ ծխի օգտագործման միջոցով.
18) ձայնարձակիչների կամ ձայն վերարտադրող էլեկտրոնային (ոչ մեխանիկական) սարքերի գործադրմամբ.
19) վայրի կենդանիների զանգվածային վնասման այլ եղանակներով:
(21.1-ին հոդվածը լրաց. 04.02.10 ՀՕ-18-Ն)